

Az írásjegyek többféleséget mutatnak. A betűkép néhol szinte hamisítatlan görög ábécét követ, néhol hasonlatosabb a cirillhoz, néhol már igencsak a mai örmény ábécé grafikájára emlékeztet. Egyvalami ugyanaz: az örmény írás meglepően nagy sorközt igényel, hiszen a sort alkotó betűtörzs alá és fölé sokkal markánsabban nyúlnak ki jelek, mint a latin ábécében (például felfelé a „h”, vagy lefelé a „g”), a szöveg képe tehát szellősebb.

Szép, gazdag ez a kiállítás. A kövek országában élő nép szépségigényéről szól, a látható, tapintható világ formáinak és színeinek megbecsüléséről. Mintha csak kortársuk, az assisi, természetes révületű prédikátor, Ferenc eszméjét fejlesztenék tovább: teremtményeiden dicsérlek, Uram, és azért, hogy dicséretem még mélyebb és messzehangzóbb legyen, megfestem és képekben megörökítem a Te teremtményeidet...

Hogy efféle szépségek létrehozására miért egy viszonylag sivár kővilágban s állandó fenyegetések között élő nép fiai voltak képesek? Hát talán éppen ezért. Aki Istent dicséri tetteivel, az az életet dicséri. Könyveivel is.

dcS

* * *

Szívekben égjen a láng...

A Fadrusz-szobrok 100 éve

Murádin Jenő kötetének alcíme sűrítetten utal a lényegre: arra a rendkívül termékeny tíz esztendőre, amely a tragikusan fiatalon elhunyt szobrászművésznek, *Fadrusz János*nak megadatott, s amely olyan közismert, részben világhírű alkotásokat eredményezett, mint többek között a kolozsvári Mátyás-szobor, a zilahi Wesselényi-szobor, a pozsonyi Mária Terézia-emlékmű.

A szobroknak is megvan a maguk sorsa. Ennek a nyomába ered a szerző, és készít alaposan dokumentált, az oknyomozó riport érdekességével is felérő, értékes művészettörténeti tanulmányt a millenniumi emlékművek, szobrok születéséről. A történelmi háttér megrajzolása, Kolozsvár és Zilah korabeli polgárainak viszonyulása a művészethez, a kor neves alkotóinak, köztük *Pákai Lajos* építésznek a hozzájárulása a remekművek születéséhez, a kolozsvári Mátyás-kultusz és a kincses városban teljesen ismeretlen pozsonyi születésű, német eredetű, de magát magyarnak valló Fadrusz János zseniális szobortervének osztatlan sikere, a remekmű elkészültéig eltelt esztendők krónikája, a szobor felállításának és leleplezésének felemelő pillanatai, valamint annak utóélete mind-mind bennefoglaltatik a kötetben. Akárcsak a Wesselényi-szobor vagy a tragikusan szétzúzott zilahi Tuhutum obeliszks története. Mindezek mellett a szerző a lakatosinasból világhírű szobrásszá vált Fadrusz János élete és pályája alakulásának felvillantásáról sem feledkezik meg. Teszi pedig mindezt a tőle megszokott olvasmányos stílusban.

A *Lászlóffy Aladár* előszavával megjelent kötetet gazdag korabeli képanyag egészíti ki. A mai szoborfelvételek *László Miklós* fotóművész hozzáértését dicsérik. A formailag is tetszetős kötetet *Unipan Helga* tervezte. Az igényes művészeti könyvek megjelentetésében már komoly tapasztalattal és különleges hozzáértéssel rendelkező kolozsvári Glória Kiadó és Polis Könyvkiadó gondozásában napvilágot látott rendkívül értékes kötet megjelenése pillanatától a sikerkönyvek közé sorolható. A tudományos igényvel megírt, de közérthető, a nagyközönség számára is érdekes kiadványt a szobrász erdélyi műveinek történetéhez készített kronológia és képjegyzék egészíti ki.

(németh)

Szabadság 2002. június 15.

* * *

Felhívások

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület az év végére szeretné megjelentetni a Gudenus János József Örmény nemesi családok genealógiája pótkötetét. Kérjük az érintett - különösképpen a Pászákász, Petráskó és Rátz családokat -, hogy a hiányzó adatokat küldjék meg a szerkesztőség címére.

Kérjük jelezni, ha téves adatközlést észleltek.

Előkészületeket folytatunk, hogy elkészülhessen az Örmény eredetű családok genealógiája című kiadvány, mint az Erdélyi Örmény Múzeum sorozat része. Kérjük tehát a családok jelentkezését, akár Gudenus János József genealógus címen (1211 Budapest, Kiss János altb. u. 61.), akár a szerkesztőség címen. Kérjük az iratokat (fénymásolatukat), adatokat mellékelni.

* * *